

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

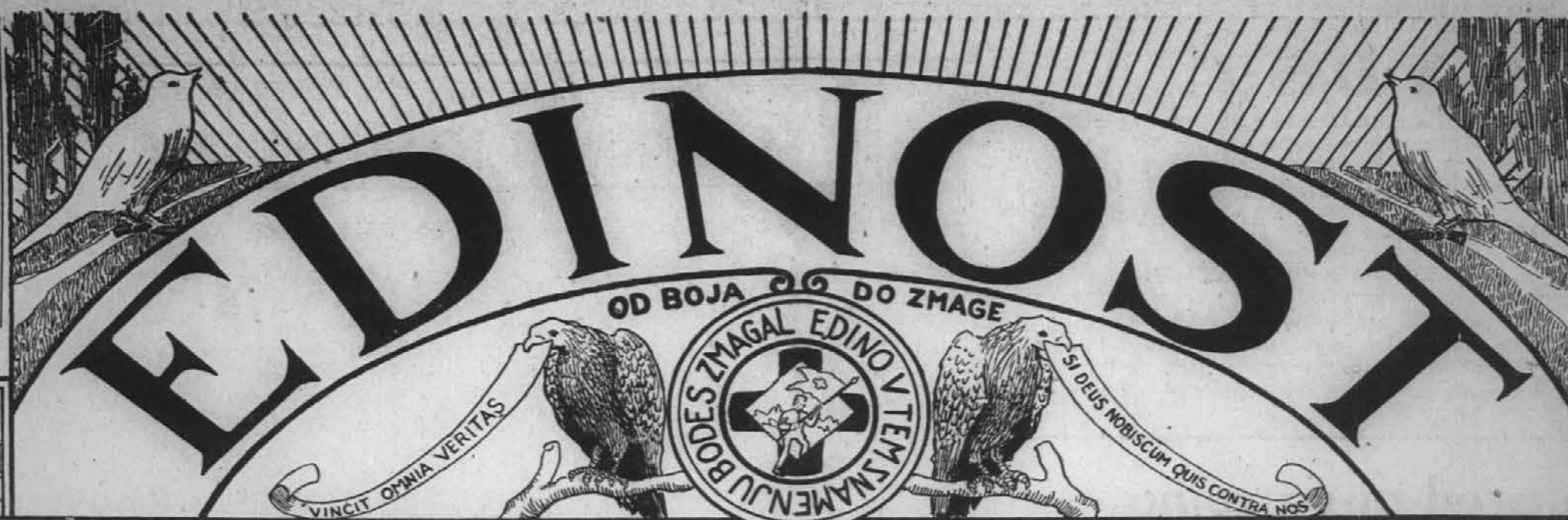
Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Ključ do napredka je edinstvo

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do zmage je edinstvo

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1910. AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloga tlači

ŠTEV. (No.) 135.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 16. NOVEMBRA — THURSDAY, NOVEMBER, 16, 1922.

LETO (Vol.) VIII.

POGREB REV. J. TOMŠIČA.

H kratkem poročilu o Father Tomšičevi smrti dodajte še naslednje o njegovem pogrebu. Pokopan je bil blagi pokojnik dne 2. novembra 1922, iz cerkve St. Mary's č. očetov dominikanov, ki je največja cerkev mesta New Haven. Kako priljubljen je bil pokojni Father Tomšič pri krajevnih duhovnikih tega mesta svedoči okoliščina, da so trije župniki, ko so zvedeli za njegovo smrt nudili svoje cerkve za mrtvaška cerkvena opravila.

Od dneva smrti do pokopa je ležalo telo v bolniški kapelici sv. Rafaela v polni duhovniški opravi. Na Vseh svetnikov dan zvečer so se zbrali duhovniki iz mesta in opravili slovesni obred za dušo zamrlega oltarnega sobrata. V četrtek dne 2. novembra je bilo telo prepeljano v zgoraj imenovano cerkev. Vdeležba pri pogrebu je očitno pokazala, kako so pokojnika spoštovali, čeravno je le za kratki dve leti bival tukaj. Duhovnikov sedem in dvajset no število, celi doktorski zbor bolnišnice sv. Rafaela (22), mnogo, sester, do 40 strežnic in drugega ljudstva je bilo, da so skoro napolnili veliko cerkev. Ob 11. uri predpoldne je bila slovesna pogrebna sv. maša. Služil jo je Rev. M. I. Golob, slovenski župnik iz Bridgeport, Conn. ob asistenci Verv Rev. Benigna Snoi, O. F. M. iz New Yorka in Rev. Anselma Murh, O. F. M. iz Clifton, N. J. — Kvartet župnije Matere Božje je oskrbel lepo petje. Šest izmed starejših zdravnikov so bili častni nosilci pokojnika, čóim je šest kolumbovih vitezev četrte stopnje opravilo častno službo dežanskih nosilcev. — Starosta duhovnikov, župnik cerkve sv. Janeza Ev. je opravil pogrebne molitve nad pokojnim v cerkvi v angleškem jeziku, na pokopališču pa župnik cerkve Matere Božje. — Iz Forest City, kjer je pokojni Father Tomšič dolgi sedemnajst let deloval so se vdeležili pogreba rojaki John Decman, Anton Iunc, Karol Kovac in vsak pokojnikov Matth Zidar.

Gotovo bi bila vdeležba od strani slovenskih duhovnikov številna, ako bi ne bil neprijeten slučaj nanesel, da se je pogreb vršil na vseh vernih duš dan. Kakor je bil pokojnik ljubezniv sobrat zamrlim duhovnikom, da je opravič za njih mnogo molitev in daroval sv. maše, bode gotovo tudi on deležen iste ljubezni od vseh oltarnih sobratov, ki so ga v življenju poznali.

TRETJA STRANKA.

New Yorkski župan je velik prijatelj časnika Hearsta. Izjavil se je, da mora biti ta mož prihodnji kandidat demokratske stranke za predsednika. Hearst je močan časnika v Ameriki, ki ima po vsej Ameriki veliko dnevnikov.

Baje je žid. — Mavor Hyman je sicer dober mož v privatnem življenju. V politiki je bil za se tudi srečen do sedaj. Če bo pa mogel narediti celi demokratski stranki, ko ga mora imenovati kandidatoma za predsedniško mesto, se pa bojimo, da ne bo obveljalo. New Yorkski župan je sicer velik mož, pa samo v New Yorku.

Posebno bo gotovo velika večina demokratske stranke proti Hearstu. Župan Hyman pravi, da se bo ustanovila tretja stranka, ako Hearst ne bo demokratski kandidat in Johnson iz Californije republikanski. — Vendar bo najbrže nasprotno res, da bo demokratska stranka razbita, če bo Hearst njen kandidat.

NOVA POGAJANJA PREMOGARJEV.

Letošnjo premogarsko stavko so uredili samo za eno leto. Vse pogodbe veljajo samo do prvega aprila 1923.

Da bi se prihodnjo spomlad ne ponovila ista žalostna zgodba, katere smo bili priča letos, sešli so se v Chicago v Northern Hotelu zastopniki premogarjev in lastnikov premogorovov.

Vseh skupaj zborovalcev je šestdeset. Po dva in dva zastopnika eden izmed delavstva drugi lastnikov, iz vsakega premogarskega okrožja sede v zborovalnici. To posvetovanje ima namen samo pripraviti pot večjemu posvetovanju, katerega se bode udeležilo večje število zastopnikov iz obeh strani. To večje posvetovanje je sklicano za 3. januarja 1923. Kje se naj to zborovanje vrši, še ni določeno ali v Clevelandu, ali v Chicagu. P. H. Penna, zastopnik lastnikov premogorovov, je predsednik tega zborovanja. Mr. Penna je predsedoval tudi letos v spomlad v Clevelandu, ko se je dosegel sporazum med obema strankama in se je stavka končala. Zapisnikarja sta A. G. Edwards, blaginik Pennsylvanije Coal Co., in William Green zastopnik premogarske unije.

Ali bo ta konferenca v Chicagu imela kaj vseh ali ne, se danes ne da povedati. Ali se bo našel izhod, po katerem bo prišlo delavstvo enkrat do svojih pravic, da se bodo prenehale večne stiske in vedni prepri, zavisi od tega, koliko bodo lastniki premogorovov pripravljeni upoštevati koristi delavstva. To je gotovo, da je delavstvo sito večnih stisk in večnega boja za vsako drobtino svojega revnega kruha, in je pripravljeno žrtvovati kar se največ da, samo da bi se pereče vprašanje premogarskih plač uredilo. Lastniki bodo morali tudi pozabiti svoje kristolovske namene in skušnjave, katere se jih lotijo skoraj vsako spomlad, ko preneha premogarska trgovina in skušajo iz ubogega premogarja spraviti oni denar, katerega jim trgovina ne prinese. Po zimi se zavežejo, da bodo plačali večje plače, spomlad pa prisilijo delavstvo na stavko čez poletje, tako jim ni treba delavcev plačevati, poleg tega pa še zakriče, da ni premoga, da so "primorani" dvigniti cene in tako imajo dvakratne koristi, ubog premogar pa straja.

Dokler lastniki premogorovov ne bodo začeli pošteno voditi svoje trgovine in smatrati delavca za svojega brata, ki ima tudi svoj zločed in tudi svojo družinico, tako dolgo ne bo miru.

"ZA VELIK WISCONSIN!"

Wisconsinski governor John I. Blaine je šel te dni skozi Chicago na jug in pri tej priliki imel tudi zanimiv govor, kjer je rekel, da bo sedaj njegovo geslo: "Za veliki Wisconsin!" "Vse države srednje Amerike morajo stopiti skupaj," je rekel, in skupno začeti akcijo za razvoj večje trgovine in večje industrije v sredini Amerike. "Grem na jug, v Mississippi, kjer bom prodal Mississippičanom Wisconsin in jim povedal, kako krasna država je Wisconsin, koliko producira in kolike važnosti je za razvoj industrije in trgovine srednjih ameriških držav."

"PREVEČ SMO DIRJALI."

Moskva, 13. nov. — Lenin je imel nagovor na člane komunističke internacionale v Moskvi, kjer je razvil program vlade za bližnjo prihodnost. "Preveč smo dirjali do sedaj," je rekel, ko je povedal uzroke, ki so privedli boljševiško vlado, da je popolnoma zavrgla vse svoje prvotne postavbe in naredbe in postala kapitalistovska vlada, kakor vsaka druga. Z drugo besedo se to pravi: "Furie smo bili, ki smo se dali voditi samo fanatizmu, ki nikamor ne pripelje, razun k prepadu in k strašni lakoti in uničenju naroda, kamor je boljševizem privedel nesrečno Rusijo." "Upostaviti moramo nazaj industrijo!"

Kar so toraj popolnoma razbili in uničili, bo treba sedaj vse nazaj sezidati z velikanskimi žrtvami in na strašno škodo naroda in dežele. Ali se ne vidi na tem, da so bili to norci? Norec najprej vse razbije brez pomisleka, kaj bo potem, ko bo popolnoma vse pobil in razbil? Tako delajo tudi notorični pijanci, ko so popolnoma pijani. Ko se stregnejo in vidijo vse posodo po tleh razbito, otroke strgane in lačne in se spominjajo svoje živalske norosti, potem jim je pa žal, treba pa vse zopet novo kupiti. — Tak je boljševizem. Bolj sramotne obsodbe boljševizma bi nihče ne mogel dati, kakor so si jo dali sami.

MIR V STAVBINSKI INDUSTRIJI V CHICAGO.

Zmernejši element med unijami stavbinskih delavcev je dosegel veliko zmago pretekli teden, ko je pri volitvah bil izvoljen predsednikom Edward Rvan, ki je vodja stranke zmernejših elementov, ki so bili za to, da se sprejme sodnika Landisa plačilna lestva. Vse kaže, da bodo prihodnjo spomlad nastopile v Chicagu zopet normalne razmere v stavbinstvu. Kdor je kaj letos zidal v Chicagu in ako je dozidal poslopje brez velikih težav, lahko sebe blagruje. V veliki večini je bil pa pravi mučenec vsakdo, ki je moral zidati. Kaj takega še ni bilo v Chicagu in morda nikjer na celem svetu, kar je bilo letos v Chicagu. — To se je čutilo tudi pri zidavi naše slovenske šole. Naš župnik zasluži skoraj mučniško krono, toliko bojev in toliko težav je imel. Vendar pri vseh nesreči je bil še toliko srečen, da je poslopje vsaj pod streho spravil, da se šolski poduk že vrši v poslopju. Pet drugih katoliških šol, ki so se začele zidati veliko prej in pod ugodnejšimi razmerami, kakor naša šola, so pa vse samo napol izdelane in bo najbrže preje prišla pomlad, predno se bo mogel začeti poduk. — Imeli so tudi velikanske težave z delavci in z materijalom. Ker so cene materijalu in delavske plače od spomladi poskočile za 50 odstotkov veliko kontraktorjev ni hotelo dela izvršiti. Tožbe, bombe, pretepi in enake stvari so bile na dnevnem redu. Katoliška šola, kjer so isti dan polagali vogelni kamen, kakor naši še ni pod streho. — Tudi kontraktorji so imeli občutne škode. Veliko jih je bankrotiralo. Ker je sedaj zmernejša stranka zmaga, upamo na veliko boljše stavbinske razmere prihodnjo spomlad. Vsaj upajmo!

MORGANU REKVIRIRALI PREMOG.

Oskrbnik goriva za Orange County v New Jersey državi je rekviriral velike zaloge premoga milijonarju Morganu in ga razdelil med družine, ki ga niso imele.

PRINC JURIJ KARADŽORDŽIEVIĆ — SPOKORNIK.

Princ Jurij, ki je zadnje dni razburjal jugoslovansko javnost s svojimi eskapadami in s svojim javnim nastopom proti svojemu bratu kralju Aleksandru, je pisal osebno pismo bratu, v katerem ga prosi odpuščanja, da naj pozabi vse, kar je bilo med njima do sedaj. Obeta resno poboljšanje, da se bo tako obnašal, da ne bo kraljevi brat imel nobenega uzroka se jeziti nani. Kakor znano, princ Jurij ni bil zadovoljen s plačo, katero so mu določili. Določili so mu letnih \$12.000.00 ali 600.000 dinarjev, kar pa je bilo lahkoživemu princu premalo in zahteval je več. — Sprava med bratoma je prinesla splošno zadovoljnost po celi državi, kajti bali so se že resnih nemirov v državi. Princ Jurij je imel velik del vojaštva, zlasti višjih častnikov, na svoji strani. Tega se je najbrže ustrašil tudi kralj Aleksander in dosegel sporazum.

ZA PODUK V SPOLNEM VPRAŠANJU.

Predsednica zveze ženskih volivcev Mrs. Mound Wood je imela predavanje v Chicagu, kjer se je izjavila za poduk v spolnem vprašanju v naših publičnih šolah. "Ako bi se vpeljal poduk v spolnem vprašanju v naše publične šole, katerega bi dajale za to sposobne osebe, bi bilo to velike važnosti za mladino," je rekla ta ženska. — Pozabila je pa povedati, kaj si misli pod "sposobni osebam?" Katere osebe so pa "sposobne" za to? Kdo bo odločeval o tem? — Mrs. Wood gotovo ni mati, ker ko bi bila, bi kaj takega ne govorila.

NAPETOST MED RUSIJO IN POLJSKO.

Ker predsednik poljske republike, general Pilsudski, ni hotel sprejeti poslanika boljševiške vlade v Varšavi, Mr. Obolsky-a, tudi boljševiški zunanji minister Čičerin ni hotel sprejeti poljskega poslanika, M. Knola. Boljševiško časopisje je jako razburjeno radi tega. "Upamo pa, da bo Poljska dala Rusiji zaščitenje za ta žalostni slučaj." Isvestija piše, da vsi ruski časopisi so pa jedini v tem, da so sedanje homatije v Carigradu samo začetek strašnega požara, ki se je že začel in zažiga dalje in dalje, dokler vsa Evropa zopet ne bo v plamenu.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljcem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:

500 — kron	\$ 2.45
1.000 — kron	\$ 4.70
5.000 — kron	\$22.50
10.000 — kron	\$45.00

Italijanskim liram:

50 lir	\$ 2.40
100 lir	\$ 5.30
500 lir	\$25.00
1000 lir	\$50.00

Za pošiljate v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nazkazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST" 1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by

EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Evropa pred novo vojno.

Na Balkanu zopet vre. Zopet se je zanetila iskra, iz katere je velika nevarnost, da se v najkrajšem času zopet zaneti še strašnejši svetovni požar, kakoršen se je še le pred kratkim končal.

Turki so pri Smirni v Mali Aziji premagali Grke, in jih popolnoma zapodili iz Azije. To jih je naredilo predrzne. Postavili so se na stališče, da so sedaj zmagač in ne več premaganci, da torej zanje ne veljajo nobene prejšnje mirovne pogodbe. Zato so zahtevali nazaj vse Evropsko ozemlje in tudi Carigrad. Evropska diplomacija je pa jako na slabih nogah. Države so med seboj razdvojene. Vodi jih sama gola sebičnost in prav nič kakšni višji motivi, kakor svetovni mir, pravičnost. So pač na čelu vseh vlad možje, kakor so v Jugoslaviji — sami koritarji in izkoriščevalci. Tako so Turki pri mirovni konferenci z Grki dosegli, da so dobili nazaj Tracijo, t. j., da jim je Evropa odprla vrata nazaj v Evropo.

Komaj so pa izvojevali to dovoljenje so pa takoj postavili drugo zahtevo — vse nazaj, kar je bilo našega pred vojno.

Vendar, ko bi bili osamljeni, bi si ne upali tega zahtevati. Tóda za hrbtom imajo Ruske boljševike. Lenin je s svojo rdečo armado in s svojim orožjem za njimi in jih ščuva in tudi zalaga. Kdor je pazno sledil razvoju ruske rdeče politike, je moral takoj opaziti, da je sedanja narodna Turčija pravzaprav samo orožje v rokah Lenina. Naenkrat je zbolel na smrt. Štete so mu bile baje že ure. Zdravit se je moral iti nekam — kamor nihče ni vedel kam. V tem času, ko je ta lisjak “umiral” “nekje,” so pa Turki naenkrat dobili moč, dobili denarja in orožja in napadli Grke in jih premagali. Toda glejte čudo! Z zmago turškega orožja se je pa zgodil velik čudež “nekje” v Rusiji. Na smrt bolni Lenin je naenkrat ozdravel in sicer tako popolnoma, da je sedaj bolj zdrav kakor kdaj prej. Stopil je zopet na krmilo boljševiške vlade. Kakor hitro je pa on nastopil v Moskvi, nastopili so tudi Turki za popolno povrnitev vsega svojega posestva.

Toda kaj pa Evropski diplomatje? Vsi so zbegani. Žid in Turk sta jih strašno za nos potegnila. Kaj pa zdaj? Vjeti so. Pokazali so Turku prst, Turk jih je zgrabil za celo roko in sedaj jih drži. In tako je prišla Turčija, oziroma za Turčijo boljševiška vlada na površje kot gospodar situacije. Sedaj pa vjeti Evropski diplomaciji ne kaže drugega, kakor, ali sramotno se udati Turčiji in ji dati, kar zahteva, ali bo pa — nova vojska. Turki jo drže za roke in jo bodo držali krepko in le čudež bo, ako se bodo rešili iz te zanjke brez nove krvi. Ako bi se pa zopet začel kje na Balkanu le najmanjši požar, bo pa zagorelo, da bo strah in groza. Mažar samo čaka, Nemec čaka, Italija čaka, Francija čaka. Vse je pripravljeno na novo mesarsko klanje.

Živila prosveta 22. stoletja!

Živio diplomati brez vere in brez Boga! Daleč ste prišli s svojo modrostjo.

ZGODOVINSKE ANEKDOTE.

Henrik IV. in kmet. Henrik IV. (1589—1610) gre na lov. Odstranil se je od spremstva. Pod drevesom ob cesti zagleda kmeta, sedečega v senci. “Kaj pa delaš tukaj?” — “Čakam, da bo kralj mimo prišel.” — “Če hočeš iti z menoj, te bom nekam peljal, kjer si ga boš lahko prav od blizu ogledal.” Kmet gre s Henrikom in ga vpraša: “Kako bom pa vedel, kdo je kralj?” — “Poglej samo naokoli in kdor bo ostal pokrit, tisti je kralj.” Pričeta do spremstva, ki kralja spoštljivo pozdravi. “No, kdo je kralj?” vpraša Henrik. “Sedaj pa res ne vem, ali vi ali pa jaz, kajti samo midva sva še pokrita,” se odreže kmetič.

Čudna stenska slika. Slavni slikar Hogarth (1697—1764.) je bil včasih zelo hudomušen. Nekoč ga pokliče k sebi lord Leslie, ravno tako bogat kot skop. Naroči mu, naj okraši steno v novi graščini z veliko sliko, ki naj predstavlja Izraelce, bežeče skozi Rdeče morje, in pa Faraona, ki jih z armado zasleduje. Slikar zahteva 100 angleških funtov, a lord mu jih ponuja samo 20. Hogarth reče: “Dobro, ker sem ravno v hudi denarni stiski, bom prevzel delo tudi za ta denar, zahtevam pa, da mi vsoto takoj izplačate.” Denar je dobil, obenem pa tudi ključke od galerije, da bi takoj drugo jutro začel. Komaj je solnce izšlo, že je ob steni, z njim pa mož z veliko posodo rdeče barve in velikim čopičem. Še predno je lord vstal, je bila stena krvavordeča.

Hogarth pogleda svoje in svojega tovariša delo, pokliče lorda in mu reče: “Je že narejeno.” — “Kaj je narejeno?” pravi lord začudeno, “kaj naj pomeni ta stena?” — “Rdeče morje,” pravi Hogarth z resnim samozadovoljstvom. “Rdeče morje?” jeclja skopuh. Začel je nekaj slutiti. “Kje je pa Faraon? Kje je njegova armada?” — “Vse je utonilo.” — “Kje pa so potem sinovi Izraela?” — “Ti so pa že srečno dospeli na drugi breg.”

Majhna zmota. Nadškof French, prijatelj lorda Hamiltona, se je vedno bal, da ga bo zadela kap. Nekoč so večerjali. Škof se čudno obnaša, slednjič globoko vzdihne in reče z glasom umirajočega: “Moja zadnja ura je prišla.” Sosed ga vpraša: “Kaj pa je?” — “Ohromel sem, že deset minut se ščipljem v nogo in nič ne čutim.” — “Oprostite, eminence, ščipljete res v nogo, pa ne v svojo, ampak v mojo,” odvrne sosed mirno.

Kočljivo vprašanje. Francoski maršal Saint-Arnaud je imel zelo boječo hčerko. Hotel jo je očvdati in jo je opominjal, naj vendar ne bo tako neumna in naj se ne boji vsake malenkosti. “Ali se ti krave nič ne bojiš?”, vpraša otročiček. — “Nič.” — “Tudi psa ne?” — “Bog obvari, čisto nič.” — “Kaj pa ose, ali se te bojiš?” — “Ne.” — “Če pa grmi, takrat se pa vendar bojiš?” — “Tudi takrat ne.” — “Potem pa, ljubi atej, se pa ti res nobenega drugega ne bojiš kakor mame?”

Dober odgovor. Angleški diplomat je bil povabljen k carju Nikolaju II. na obed. Prevrnil je pa kozarec, postal je rdeč, ves je bil v zadregi. Nikolaj, sicer zelo dobrodrušen, se hoče malo pošaliti in reče: “Ali je pri vas na Angleškem taka navađa?” — “Da, Veličanstvo, včasih se pripeti kaj takega, a na Angleškem tega nihče ne opazi.”

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Milwaukee, Wis. — Cenjeni urednik: — Namenil sem se prijeti za pero in napisati par v stic za Vaš cenjeni list. V katoliških listih se le malokdaj čita kak dopis iz naše nasebine. V brezverskih časnikih pa vedno kavarajo tuksiški dopisniki, kakor da bi bila naša nasebina središče vseh medna odnih rdečih čvekačev. Naši katoliški možje vse to gledajo tako hladnokrvno, kakor, da bi se ničesar ne godilo v nasebini. Tudi tisti, ki bi morali nastopiti z vso odločnostjo za katoliška načela, spe spanje pravičnega po receptu: “naj raste trava ali ne, potem, ko mene ne bo.”

Žalostno je pravim gledati to zasplost naših mož. Ko prebiram našo rdečo fliko D. S., ko dnevno bruhaj ogenj na vse, kar diši po katoliškem duhu, me prime jeza, ko vidim na naši strani molk. Zakaj se imenujemo vendar katoličane. V nedeljo hodimo k službam božjim, smo pri katoliških društvih itd. In v hiše katoličanov pa zahaja rdeča flika D. S. da uniči in izruje iz srca naših mož še tisti drobec katoliške zavesti, ki jim je ostala pri tej veliki naši zasplosti.

V tem oziru zasluži danes Vaš list Edinost prvo mesto med katoliškimi listi v Ameriki. Zelo se mi je dopadlo pisanje pod naslovom “Na Straži.” Ne vem kdo ga je pisal vendar vsak količkaj katoliško misleč človek mu mora dati priznanje in mu biti iz srca hvaležen, da je lopnil po peklenški G. S. katerega urejuje znani Zvonko. Tudi Glasilo K. S. K. I. je pravkar kraftno stopilo na rep nepridipravu. Prav tako Katoliški listi vkup na skupno obrambo. Dela je več kot dovoli za vse.

Naši dramatikariji so pridno na delu in upamo, da bomo to sezono imeli priliko videti več krasnih prireditev v naši nasebini.

Volitve smo imeli tudi pri nas zelo burne. Agitatorji so bili pridno na delu za vse stranke. Za senatorja je izvoljen zopet La Follette in Berger socialist v kongres.

Posebno opozarjam slovensko javnost v Milwaukee in okolici na hudičeve nakane slovenskih boljševikov. D. S. vabi slovensko dečo v nedeljsko popoldansko šolo kjer podučujejo dečo bogotačci in jim vcepilajo sovraštvo proti veri in katolicizmu. Sliši se, ne vem ali je res ali ne, da par slovenskih otrok pohaia v to šolo. Nagovarja se celo otroke po prireditvah pod prevezo, da se otroke podučuje koristne predmete v teh šolah. Pravim ne vem koliko je resnice na tem ali ne, vendar pa čutim se dolžnega resno posvariti vso katoliško slovensko javnost, da naj se čuva teh šol. Namen teh ljudi je edino že mladim srem vcepiti sovraštvo proti veri. To je njih glavni namen. Za otroke katoliških staršev je katoliška šola. Če hočete imeti izvrstne otroke, čiste na duši in na telesu, tedaj pazite, da bodo Vaši otroci v katoliške šole pohaiali. Ako je vam kaj za vašo vero, boste to tudi storili. Rojaki pazite na sovražnike vašega prepričanja.

Pozdrav vsem čitateljem Edinosti in želim, da bi vsak naročnik pridobil listu vsaj enega novega naročnika do novega leta, da bi se ideja za katoliški dnevnik resnično izvedla.

Naročnik.

Burgettstown, Pa. — Že dolgo ne glas iz naše nasebine. Sedaj prihaja zima, bomo imeli kaj več časa, bomo zopet lahko bolj pogosto dopisovali v naš priljubljeni list Edinost.

Pred par tedni se je vrnil iz starega kraja moj brat dobro znani Josip Grubar, ki je odšel v stari kraj na kratek obisk. Seboj je pripeljal svoj drago mater 72. let staro, vendar je mati še pri dobrem zdravju in moči. Tudi jaz sem se jih srčno zveselila, ko sem se sešla vesela s svojo materjo. Sedaj živijo začasno pri meni.

Priloženo pošiljam mali dar za list Ave Maria. Nadalje Vas tudi prosim, da objavite tu priloženo zahvalo, ki sem jo prejela iz starega kraja, in se glasi:

Šmarje pri sv. Jerneju.

Cenjenim rojakom in darovalcem za nove zvonove pri cerkvi Matere Božje v Šmarjah pri sv. Jerneju se podpisano predstojništvo cerkve najpriskrnejšo zahvaljuje za prejete darove od g. Josipa Grubar in nabrane po ga. Josipini Pintar iz Burgettstowna, Pa. Zahvaljujemo se Vam v imenu cele soseske iz dna srca vsem blagim darovalcem, posebno pa še ga. Josipini Pintar, ki se je

otrudila in odzvala naši prošnji, ter nam tudi pridobila in tudi sama lepo darovala, ter tudi g. Josipu Grubaru, ki nam jo je prinesel se priskrbo zahvaljujemo, ter po Mariji osimo Boga naj vsem darovalcem stotero darovane dolarje povrne.

Kadar pa kateri teh umrie pa prosimo sporočila, da se mu bo zvonilo. Še enkrat srčna hvala!

Josip Globavs, Franc Zalokar, cerkvena ključarja.

Anton Lesjak, župnik in Kn. škf. svetnik.

Ioliet, Ill. — John D. Walker je bil izvoljen za okrajnega šerifa z večino 9572 glasov, proti Henry O. Williamsu, ki je kandidiral na neodvisnem tiketu. Mr. Walker je prav lahko zmagal v mestu samem, kakor tudi na deželi v okraju Cook County-u. Za šerifa so glasovali:

Walker 16.747 republican
Williams 7274 independent
Ouinlan 1534 Farmer — Labor.

Kakor hitro se je zvedelo, da bo najbrže izvoljen za šerifa Mr. J. D. Walker se je vprizorilo veselo parad po mestu. V zrak se je spuščalo rakete in še z drugimi raznimi stvarmi se je poveljavalo izvolitev.

Mr. Frank Martinčič iz 816 N. Bluff Str., je zaprt v ječi in čaka sodbe, ker je napadel svojo ženo in 17-letno hčerko s sekirico predzadnji torek zvečer dne 7. nov. Svoji ženi je hudo ranil lobanjo na glavi. Po vsem telesu je zadobila Mrs. Martinčič 30 ran vseklaev s sekirico. Na desno roko jo je tako močno usekal, da bi ji bil kmalu odsekal roko za pestjo. Hčer je zadobila tudi več ran na glavi. Pred dnevi se je hčer vrnila na dom, kjer oskrbuje 7 mesecev staro dete niene matere. Mati pa se nahaja v bolnišnici sv. Jožefa v zelo kritičnem položaju. Mr. Martinčič je bil zaposlen pri American Steel and Wire Company. Z dela se je vrnil nekako ob pol 6. uri zvečer. Doma je večerjal in izpil, kake dva kozarca vina, zatem je sedel do kakih devetih, naka je vstal in odšel v klet po sekirico in šel v spalnico in tam začel sekati svojo soprogo s sekirico po glavi. Ko je prihitela v spalno sobo hčer od Mrs. Martinčič je slednja zbežala iz sobe in sirota vsa ranjena se zgrudila na stopnicah zadaj za hišo. K sreči je vso stvar čul neki mimoidoči človek, ki je naglo obvestil policijo, ki je v par minutah prihitela na lice mesta in aretirala blaznega Martinčiča. Hčer je izpovedala policiji, da je blaznež Martinčič nekako ob 8.45 izpodil njo in nieno mater spat. Obe in otroci so vbgolali in šli spat. Par minut zatem pa je blaznež prišel v spalno sobo in napadel spečo soprogo.

Pred dvema letoma je Mr. Martinčič poskušal napraviti samomor, s tem, da je skočil v Fox River. K sreči ga je nekdo rešil in potegnil iz vode, naka je bil poslan za kratko dobo v državno umobolnico v Kankakee. Cela stvar je strašna žalost!

Novi gimnazijski prostori na High School bodo dogotovljeni prihodnji mesec v decembru. Prostori bodo zelo prostorni, kamor bo lahko prišlo do 2500 oseb. Oprema je zelo moderno in elegantno narejena. Bo skoro najlepša in najmodernejša v celim Illinoisu.

Kot smo čitali v zadnji izdaji Glasila K. S. K. I. so naš Father Plevnik pisali waukeganskim igralcem, da bi prišli v Ioliet vprizoriti

dramatično predstavo “Deseti brat.” K temu naj pristavim toliko, da ta igra je že bila igrana v naši nasebini pred par leti, leta 1915. pod nepozabnim Iolietskim dramatičnem voditeljem g. Filip Gorupom. Torej vsaj meni se ne zdi več tako važna! Poročevalec.

Chicago, Ill. — Ne pozabite na našo zabavo v Douglas Park refectory v četrtek 14. novembra zvečer ob pol osmih, takozvani Bunco and Card Party. — Miss Barret in naša mladina so vse storili, da bi bila ta prireditev velik uspeh. Veliko krasnih dobitkov, darov so nabrali, tako da bo vsakdo lahko dobil lep spominek. — Vstopnina je 50c.

Mrs. Carolina Bicek je zopet v bolnišnici Sv. Antona, kjer je bila operirana. Zdravje se ji hitro vrača — Želimo ji skorajšnega popolnega zdravlja.

V nedeljo popoldne in zvečer bo velika prireditev in nastop naših Orlov in Orlic v pritličju šole in ples. Vsi Chicaški Slovenci se vabijo na obilno udeležbo. Pokažite svoji mladini, da soglašate z njimi, da se zbirajo doma na poštene zabavi in razvedrilu. Število Orlov narašča in upamo, da bodo kmalu vsi naši fantje člani te organizacije. E nako tudi naše Orlice napredujejo. Da bodo “Orlice” nastopile, bo to prvikrat v Chicagi. Toraj v nedeljo vsa mladina in vsi stariši v pritličju naše šole.

Father Leon je dobil že za nad \$700.00 oglasov na novo zagrinjalo na oder v našo cerkveno dvorano. Novo pozorišče, katerega dela ena izmed največjih kompanij v Chicagu, bo nekaj krasnega. Stalo bo \$400.00. Tudi raznobarveno električno razsvetljava bomo poskrbeli. Prva igra, katera bo na novem oderu, bo “Mladi in stari,” katera se bo priredila s pomočjo “Adrije” in vseh naših najboljših igralcev. Igra bo 1. adventno nedeljo, to je 3. decembra.

Kateri slovenski trgovci se ni dal oglasa na zagrinjalo, ta teden do prihodnjega pondelika je še čas. Želimo, da bi vsi slovenski trgovci oglasili svoje trgovine na zagrinjalu.

So. Chicago, Ill. — Obola je Mrs. Gradišar, soproga Mr. Gradišarja, obče spoštovanega in priljubljenega rojaka in cerkvenega moža in bila prevedena preteklo nedeljo. — Zdravje se ji je zadnje dni obrnilo nekoliko na bolje.

Blagi Mrs. Gradišar želimo skorajšnega popolnega zdravlja.

NOVICE IZ DUHOVSKIH KROGOV.

Nevarno je zbolel Rev. Pavel Drev, O. F. M., ki je še le pred kratkem končal leto poskušnje v redu sv. Franciška in naredil neslovesne obliube. Kakor se nam sporoča leži v bolnišnici sv. Franciška v New Yorku. — Rev. Drev je bil nekoliko mesecev po odhodu Rev. J. Tomšiča župnik v Forest City, Pa. — Priporočamo ga v molitev.

Iz starega kraja sta prišla v Ameriko hrvatska franjevac: Rev. Ambroz Mišetič, O. F. M. in Rev. Franjo Cuturič, O. F. M. — Oba iz Herzegovine.

Dobro došla! Te dni smo preieli tudi poročilo, da je Rev. Luka Gladek v Steeltonu, Pa. nevarno obolel, vendar pa se mu je že obrnilo na bolje in je na poti okrevanja. Dal Bog mu skorajšnega popolnega okrevanja!

Rev. K. Zakrajšek, O. F. M. bo vodil prihodnji teden, 8-dnevni sv. misijon v slovaški cerkvi v Mt. Olive, Ill. pri St. Louisu in potem takoj tridnevno v slovaški cerkvi v St. Louisu, Mo.

Ali si že naročil “KOLEDAR AVE MARIA” svojcem v domovini? — AKO NE, STORI TAKOJ!

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE

je prav gotovo, da se boste spomnili na svoje domače v stari domovini. Slaba letina in slabe razmere dofa potiska v stiske naše čomače v domovini. Marsikateri izmed čitateljev bo poslal svojim domačim domov, kak dar. Vse te opozarjam, da naj se pri pošiljanju denarja spomnijo na naše podjetje, na BANČNI ODDELEK “EDINOSTI”, ki pošilja denar v staro domovino PO NAJNIZJIH DNEVNIH CENAH IN NUDI POŠILJATELJEM NAJTOČNEJŠO POSTREŽBO.

Pošiljateljem se najtopleje priporoča:

BANČNI ODDELEK EDINOSTI

1849 W. 22nd Street

Chicago, Ill.

še dondons na znaia tku lpu farbat soje backe. Zdej mi i pa ta beštja še všov na Kitajsk čudeže štedirat. Jest sem mu že večkrat perporoču, de nej jeh gre raj na Francosk v Lurd, k je bliž jen k sa francosk katolčani oblebil de daja stupedeset tavžent franku tistme, k b za en sam čudež dokazu, de i fovš. Naš Patanošterček, k je tku bistra glavca, de b gotov purfl znaidu, če b mu na biv že prej eden v zevnk ušu, b gotov kej tacka dokazu, pa ta, skorej b mu reku osu, raj gre v Cainu molike štedirat, k vsak ve, de sa vsi skupei z njim vred za ena figa. Nič mu ni za svetvat. Koku lepe dnarce b lahku zaslužu, pa ne sam to, še svetovna slava b si perdubu, pa on hoče z glava skuz zid, pa nič ne pomisl, de si b per tem lahku fris stavšu. Seve, tle v Amerik s lahku kej tagca peršpoga, k sa take stene, de b pošten sluvensk fant lahku skoz zid figa pokazu sojme sused, pa bi si še roke ne oprasku. Per nas doma b mu kaj tagca na nesl.

Očka Zafkrnik se pa še do dons nisa popovnomu pucajal od veselje v Žaliet. Pravja, de imaja taka glava, ket škaf, jen da jem noter brenči, koker de b imel cel roj sršenov noter. Potem pa tudi tu ni noben čudež, če ni vse ol rait.

Tku vidja se mi i jela vsa ta kamla smilt prav iz srca. Sami pa veja, de se ket nekdanj padar in kuršmid meihen zastopm na rože jen na humeopatka, sem jo pa ubray proti Montan rože nabirat, saj veja, de se take rože dobe samo na gorah, de b jem skuhu ercnije in žavbe za neh poškudvane mužgane, de b spet enkrat peršli k ta prav briht.

Ravnu sem dober začev, kar od daleč zagledam tistva Martina Krpna k zdej pu Cleveland brusne kamne in britve švercla in k ima posebn pika na sončne rožce, kaku tud on razne rožce nabira. Šmenca, pravim, tu i pa huiš koker sem mislu. Treba bu htet, de m medtem caitam, k se jest tle fretarm tam na Lawndol vsi ne znore. Hitu sem tku, kar se i dal. Kmal sem jih nabrav tulk, de b lahku kar pet Zajčku par mescu rediv. Zdej imam pa dost ercnij in žavb, de jeh bom počas ercnovov in mazu, de boja morda le peršli k ta prav briht. Pravm, počas, ker nagelca nikier ni dobra. Tku tud tlela na b bla. Le počas pa po purfclah.

Vprašal ste me tud, kva de mislim o zdejšni svetovni pulitk. Veja, v pulitka se pa jest prav mal mešam. Jest ga imam velik rajš puliterčka od zida, ket pa stu pulitk. Vendar sa sem pa, k sem po valitvah pogledu v "Prusveta" sucialist tku zasmilil, k tku mil tožja, de se za nte noben nič ne zmen, de b kmal še jest začev z njimi sovze točt.

Ia, ia, usmiljeno srce, to nekaj velja jen Pavle pa tist je, k to čednost ima.

Prav vse b dav za pravo prosveto ldi, za tista, k rdečkariem tku zla smrdi.

Glede pulitke vam pa sam tole povem: Enkrat per sovdatih sem vprašu enga rekruta, odkud i doma. Fant se pa prav po sudašk odreže: "Iz Karita." "Odkud," zagrmim, de i fant od strahu skorej počenu. "Iz Karita," prav prov ponižnu. "Kva?" se zaderem, de b se kmal k sarna pudrla, "iz korita!" O, srečna duša ti! Kulk jeh je dondons na svet, k b bli rad samu per korit; ti s pa kar iz korita!" Poznej sem še le zvedu od fanta, de i tam nek v Suh Krajin vas Korito. Pa na smeja mislt, de i tam minister Pucl doma. Tam scer ni, bliz je pa, zatu pa ima tku rad državnu koritu, de kar na more preč. Tu i pa samu v lugalavij, de vsi ministri žro iz enga karita jen kdor ima večja gofla, ta belj zgrab. V drugih državah vsai na tu gledajo per valitvah, de ima-

io ministri itd. tud doma še kakšen meihen koritek, de glih na gre vse na državne stroške. Zdi se m pa, de sa prav bliz korita doma, ali vsai želi jo bit, ne samu vsi ministri celga sveta, ampak tud naš sucialist, k se jem zdej slinē cede po njem, tulk pulitke pa zastop tud vaš

Pavle.

ŽIDOVSKA PALESTINA.

Ni še dolgo, kar se je ves svet radoval, da je bil Jeruzalem "osvojen turškega jarma." Sedaj pa prihajajo od vseh strani tožbe o "judovskem jarmu," pod katerim zdihujejo prebivalci Palestine. Kristjani in Mohamedani so se združili v boju proti judovskim nesramnostim in predrznostim. Pod turškim jarmom se je povdarjalo vedno le krščansko stališče, krščanski oziri. Sedaj vlada tam nered v političnem, socialnem, gospodarskem in plemenskem oziru. Dasi znaša število Judov v Palestini samo eno šestnajstinko vsega prebivalstva. Kristjani in Mohamedanci so bili izgnani iz vseh višjih javnih služb. Na sodiščih so povsod Judje sodniki. Izmed 40.000 judovskih priseljencev lansko leto so skoro vsi boljševiki in drugi nezadovoljneži, ki bi radi v Palestini vstvarili razmere, kakor so v Rusiji. Mohamedanci se bore z vso silo proti takim razmeram. Kar se prej nikoli ni dogodilo v zgodovini, dogodilo se je sedaj: Kristjani in mohamedanci so se združili v svojih demonstracijah proti Judom. Pri enem zadnjih krvavih spopadov je bilo ubitih več kristjanov in Turkov; v skupnem sprevedu so nesli najprvo katoličane na goro Sion, potem pa turške mrtvece na njihovo pokopališče v dolini Jehishaphat. Haila v Galileji, gora Karmelska, kjer je vladal prej mir pod turškim gospodstvom, so sedaj pozorišča najbolj krvavih izgrediv pod novimi gospodarji — Judi!

NAPRODAI

je dobro idoča gostilna v sredi slovenske nasebine v Chicago. Natančnejša poiasnila se izve pri lastniku na:

1750 W. 22nd Street, CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 2157.

NA BALKANU.

Kaj neki se bliska na vshodu, je li nevihta v teku ali kurijo pastirji na gorah? Niti se zbira nevihta, niti gorijo ognja pastirjev temveč poletna vročina se kreše visoko v sopari oblačnih voda. Nekateri pravijo; dež bo in zopet drugi: Lepo bo jutri. Nikdo prav ne vgane. Le resnica se glasi, dolgo ne bo lepa. Soparno je v zraku tam daleč nad Balkanom. Uporne čete srajčastih Grkov klaverni razpuščajo staro njihovo Tracijo, koder je nekdanj Kserkses slepomišil in Aleksander Vel. vdrl v kraljestvo Perzijanov. "Naj ma dija" Atence, huda ti prede iz vshoda! Če je ne zasukaš za Demostenom in za Spartanci, tužna ti majka raz Olimpa. Nismo več v časih smejočih se orakeljnov, smo že bolj v senci bajonetov in na prostem polju Maratoncev. Solun je hotel Grk kod jud kupiti s "hoch oder nieder," a mu ga je Bolgar preč svetovno vojsko prinesel na mizo v zlatem krožniku. Turk si ga želi, nazaj z mečem pravice. Smirna bo Grku običala v grlu, dokler jo z mirno Kreto ne bo zamenjal. Perfidnost grška se jasno plačuje. Na Malem Balkanu pod Varno stiskajo bolgarski četaši kot prostovoljci koščene pesti in vdrl bi radi prek Sakar Planine v Dedeggath. Kdo bi jim ne privoščil Egejskega morja po slavnih zmagah pri Adrianopolu in Kirk-Kilissee ter onih pri Luele-Burgasu, Rodostu, Čorlu, Istradiji in Čataldži? Kdo bi Srbom ne pustil po volji udrihati po Enverpaši, kateri je v balkanski vojski bezlal s Turki čez Kosovsko planino in Dibro, Kruševo in Solun? Zgodovina vzbuja spomine starega prijateljstva in dogovora kralja Petra Vel. z Balkanskimi velikaši. Romunska srpo gleda ko i nekdanj iz Bukarešte na ponosne in vojske, oziroma zmage pijane Turke, ki strašijo Grke in jim jemljejo vrata trgovine iz njih rok. Ponižni Madžari, kar umeti ne morejo in verjeti svoji tako daleč zagaženi usodi. Na grobovih njih "madjar-emberov" stokajo ko vdovci za ženami in tihoma sveto prisezajo maščevanje. Na smrt osramočeni Nemci si uživeti ne morejo njih padca pred kolena svetovnih držav

in noč in dan kujejo kopja v Hindenburgovih kovačnicah. Naglo tekajo po Teutonburških gozdih, ogrnjeni v bikovo kožo in se vadijo v streljanju lokov. Stari Avstrijci si umivajo ranjene glave in čakajo ko lisica na sir kričavega krokarja. Italijan si pripravlja sebi samo dišečo polento in čaka nestrpljivo na tepež balkanskih gladiatorjev v amfiteaterskih cirkuzih. Francoski bankir plačuje duhovite igre na odrih krvave predstave in še več... Ruski Golijat si popravlja težke golenice, ki so mu bile vzrok padca pri nerodnosti dvoboja z lahkokrili in prevzetnim Nemcem. Ko pride čas žetve, bo Anglež zopet gledal, da s par funti zlata pokupi še ostale dežele žita v svoje žitnice in tako potolaži utrjene tekmece, krvave mlatve. Amerikanska šiba bo še preslaba.

KAJ PRAVI SLOVENSKA JAVNOST.

Forest City, Pa. — Prosim pošljite mi še 24 Koledarjev. Kar ste mi jih zadnjič poslali so vsi že prodani. — Ljudem se silno dopade. Letos so Vas ata Sakser prehiteli za 14 dni. Pa to tako lepemu Koledariu, kakoršen je Vaš, nič ne bo škodilo... Ana Gerchman.

Imperial, Pa. — Prosim pošljite mi 10 Koledarjev, za katere prilagam \$5.00... P. Jamnik.

Dollar Bay, Mich. — Prodala sem že vse Koledarje, kolikor ste mi jih poslali. Prosim pošljite mi jih še... Mrs. Ana Sterk.

Indianapolis, Ind. — Prosim pošljite mi še 20 Koledarjev. Prvo pošiljatev, 45 iztisov sem vso prodal... L. Komlanc.

Johnstown, Pa. — Prosim, blagovolite mi poslati še 30 Koledarjev, ker sem prejšnje že vse razprodal... Andrej Tomec.

Verv Rev. Fathru Šavsu piše nek njegovih prijateljev, čigar pismo imamo v rokah: — "Dvakrat sem že prebral tvoj opis očaka Buha, pa ga še mislim. Le ene besede ni preveč in ne premalo. Krasno si ga opisal." — Ako si ni g. Buh prihranil za grobni spomenik, pripravljen sem po moči pomagati. On si je zaslužil lepega... Sheboygan, Wis. — Prejel sem 10 Koledarjev, za katere Vam takoj pošljem \$5.00. Koledarji so vse pohvale vredni. Pregledal sem jih in sem našel prav mnogo zanimivega v njih. — Mnogo rojakov je v Ameriki, ki ne vedo za naše slovenske škofo in duhovnike, koliko so stori-li za to deželo... Jakob Prestor.

POZOR IGRALCI HARMONIK. Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantiram, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom širom Amerike za naročila. S spoštovanjem ANTON MERVAR, 6921 St. Clair Av., Cleveland, O.

KOLEDAR "AVE MARIA" za leto 1923.

je krasna knjiga. Vsebuje 256 strani. Koledar dobite pri lokalnemu zastopniku, ali pa pišite na naše upravnistvo. Rokjaki sezite po tej krasni knjigi, dokler ne poide!

Naročnino pošiljajte na: "AVE MARIA" 1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILLINOIS.

AKO SE BOSTE SPOMNILI,

da Vaši sorodniki in znanci v daljni stari domovini obračajo te dni svoje žalostne oči k Vam — strici in prijatelji v Ameriki — proseg Vas pomoči, ne pozabite jim poslati denarnega daru, s katerim jim boste osladili te praznike. Ako pa mislite poslati kaj denarja v prihodnjih tednih, je sedaj napripravejši čas, zakaj pozneje bodo vse pošte, kakor po navadi pred prazniki, preobložene s pošiljatkami.

Pripravljeni del Vašega daru si pa najbolj zagotovite, ako pošiljatev odpošljete po priznано najbolj varni

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Avenue CHICAGO, ILLINOIS.

KAPITAL IN DOBIČEK \$1,250,000.00

PREMOŽENJE, \$13, 000,000.00.

JUGOSLOVANSKA BANČNA TRDNJAVA V AMERIKI.

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajutrek, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street

Chicago, Ill.

Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljšje vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače "Kranjske klobase", doma narejene po slov. receptu.

Gospodinje zapomnite si to!

ZADNJA PRAVDA.

ROMAN

Spisal češki J. S. Baar.
Poslovenil Vojteh Hybašek.

Lepo se je kosilo, še lepše se počiva. Iz gozda diši po smoli, travnik dehti po cvetju, zemlja diši po prsti in ozračje prijetno hladno. Potne ude. "Leže ne bova tega pokosila," misli Martin in posluša. V Klenči vabi k maši, — polsedmih zjutraj.

"Prav, pa dajva še enkrat," je prijel Adam za koso, potegnil oslo iz oselnika in brusil.

Martin se je pomiril, nevede je odnehal in kosi zopet kakor sicer.

"Znesel se je in travnik jo je odnesel," se smeje sam zase Adam in prizanaša bratu. Preden sta se nadejala, sta bila dokosila do studenca, iz katerega izvira srebrnotračen, vesel potoček.

"Kosca sva pa," se smehljata Martin in zre na srčaste redi pokosene trave; — "če rečeš komu, da sta pokosila dva človeka do malice, ne bodo ti verjeli! Ko bi naju oče videl, bi bil vesel!"

"Seveda, — pa kako — ta travnik mu je bil prirastek k srcu!"

"In ta moja nesrečna Manca sili in sili, da bi razdelila tudi ta travnik, nas da je več za delo, vas manj, in da ne bo delala za vas. Najbrž zato ni prišel njen oče za nama in ga je rajši poslala drugam — kositi morda v Rosovko."

"Travniki razdeliti? — Martin, kako bi mogel zahtevati kaj takega? Saj vendar veš, kaj so naročili oče. Ta travnik naj bi bil za večne čase spomin, da sta bila oba naša rodova in obe posestvi nekaj eno."

"Saj se to tudi ne bo zgodilo!" se je smehljaj zmagoslavno Martin.

"To pa je res in je le pravično; če deliva krmo na polovico, morala bi delati tudi delo —" je mislil odkrito Adam.

"Stric Adamov," se je razlegel v tem trenutku po gozdu otroški glas. "Cerkvenikova mati pravijo, da pridite takoj domov."

Drobni sel je sporočil naročilo in izginil s posodo za jagode v gozdu. Cerkvenikova teta je bila v Klenči in okolici znana babica, in če je poslala na travnik po Adama, se je gotovo doma nekaj pripetilo.

"Pojdemo za botre," se je smehljaj Martin. Toda sedaj mu Adam ni odgovoril. Pobral jo je proti Klenči, kakor bi mu za petami gorelo; preden pa je prišel domov, je imel v hiši ena usta več.

"Fantek je, pravi hrust," se je pohvalila krojačica že med vrati.

V.

"Pri drevescu" za mizo je sedel Martin Porazil in pil. Tri dni že sedi v gostilni, tri dni pije in čimbolj pije, tembolj je žejen. Seno kose, suše, spravljajo, a Martin pije v največji košnji. Vsem v Klenči je to znano in nihče se ne čudi. Zgodila se je nezaslišna stvar.

"Štirideset let sem babica, pa kaj takega se mi še ni pripetilo," je pripovedovala po resnici Cerkvenikova žena: "vsak, kogar sem prosila za botra, je še šel, samo zdaj je odrekel brat bratu tako sveto uslugo."

"Bolje z volkom živeti pod eno streho kakor z ono jezljivko," je dvignil Martin po dolgem molku težko glavo, zvrnil vase vrček piva, da se je pokazalo čno, udaril ob mizo in ukazal: "Se eno!"

V tem je zadonel strel. Kakor bi bil vanj ustrelil, je planil Martin, se opotekel in se prijel za glavo. "Zdaj gredo h krstu — streljajo fantku, fantje streljajo iz pištol, da se ne bo bal ne doma ne v vojski nikogar, da bo pogumen mož. Moj zlati oče, moja mati draga, kaj pravita vidva na

Mi naznanjamo

da smo prejeli v svojo bogato zalogo najboljše različne izbire jesenskih in zimskih oblek z dvojnimi hlačami, ter tudi najboljše površne jesenske in zimske suknje, ki se jih je kdaj nosilo v tem mestu.

SUKNJE ZA MOŽE IN FANTE, POVRŠNE SUKNJE ZA MOŽE IN FANTE IN NAJBOLJŠE "GABARDINES" ZA FANTE IN MOŽE IN RAZNOVRSTNE OBLEKE NA IZBERO Z DVOJNIMI HLAČAMI ZA MOŽE IN FANTE.

Prodajamo sedaj po posebni ceni: od \$25., \$30., \$35., \$40., in \$45.

MI VAS VABIMO, da pridete in si ogledate našo trgovino. Mi bomo vam radi volje razkazali našo trgovino in vse naše blago, ki ga prodajamo sedaj po teh posebno ugodnih cenah. Imamo obleke, suknje in vso opravo vsakovrstne velikosti.

Jelinek & Meyer

1800 to 1808 BLUE ISLAND AVE.
Chicago, Ill.

Corner 18th Street

to v grobu? — — — Gostilničar, nali, nali, da pogasim v sebi ta ogenj!"

"Pusti že enkrat te misli," ga je pogovarjal krčmar. "Povej mi, zakaj ni hotela Manca iti za botro, odleže ti in zopet bo dobro."

"Povem, zakaj ne bi povedal, pa čeprav me je sram govoriti o tem. Mi ne bomo nikdar več krstili, — je rekla Manca, — čemu bi si torej delali škodo, ko nam tega Adamovi ne bodo mogli povrniti?"

"Prokleta ženska!" je zaklel sedaj tudi gostilničar.

"Zibelko, v kateri so me zibali, je nesla v drvarnico, jo razsekala na tla in sežgala v peči, češ, da je na potu!"

"Vrat bi zavil taki mrhi!"

"Čakaj, prijatelj, to še ni vse!"

"Se ni?"

"V podstrešje se je preselila in ne spi z menoj."

"In zakaj pa to, lepo te prosim?"

"Da bo, je rekla, Martinček enkrat najbogatejši fant daleč naokoli!"

Tačas je hodila Manca doma z obvezano glavo in po telesu vsa li-sasta. Martin jo je nabil, prvič, toda hudo. Ako bi sama ne bila močna kot konj in če bi ne bilo očeta in matere, ki sta mu iztrgala hčer iz rok, bi jo bil ubil. Morali so jo zakleniti pred njim, toda on je vrata udrl; sreča, da je medtem skočila skozi okno in ušla. Pri Martinovih je bil sod-nji dan. Gospodar je bil razjarjen kakor bik in je razbil v sobi vse na drobno, celo sklednik s posodo v črepinje in treske. — Potem je šel in sedaj pije; kakor mavra pije, pa ni pijan, samo natrkan je. Sedaj pije sam, toda zvečer pijejo tudi drugi in on plačuje. "Zapili bomo to, kar bi me sicer botrinja stala," vpije in napaja vse po vrsti.

In zopet se je oglasilo streljanje.

"Zdaj gredo domov, — stari Krejč nese malega Adamka in njegova žena stopica ob njem; — fantje slovesno streljajo. Adam se lahko veseli in ni treba, da bi ga bolela sramota, da mu je lastni brat odrekel botrstvo. Ne — jaz nisem odrekel, moja žena ni hotela iti za nič na svetu: niti s prošnjo niti z grožnjo, niti zlepa niti zgrda je nisem mogel pregovoriti, naj bi Dodlički skuhaja juhe, ji nesla kolač ali venec, pa pozdravila otročička s križem in ga popestovala, kakor se spodobi."

"Le sam pojdi," je vpila venomer. "Ali sem mar vdovec, da bi hodil sam?" razmišlja Martin nad vrčkom in njegovo občutje prehaja iz jeze v žalost: "Adama sem ujezil, do krvi sem ga užalil, do smrti mi ne bo mogel odpustiti sramote, ki sem mu jo napravil. Ne govori in nikdar več ne bo spregovoril z menoj. Konec je. Brezдно sto sežnje globok je izkopala Manca med bratom Poraziloma. Steno do neba visoko je postavila med naju, prekleta Manca! In jaz sem jo imel tako rad, da brez nje nisem hotel živeti!" Martin je bruhal v jok pijancev. V jezi je neizprosen kot kamen, srdit kot lev, a v žalosti je mehek kot maslo in krotek kot jagnje; vse si da dopovedati, posluša krčmarja in se dvigne, da bo šel.

"Seštej vse in napiši s kredo in za plačilo se nikar ne boj — grut je tega vreden in je moj, je ves moj — in bo ostal do smrti moj. Mance ne bom vzel v polovico in je ne bom!"

Stenska muzikalična ura

IMPORTIRANA IZ EVROPE.

ŠTIRI—V—ENI—URI

6 JEKLENIH PLOŠČ ZASTONJ!

Poglejte to čudovito, najnovejšo stensko muzikalično uro. Iz same ilustracije lahko previdite, njeno veliko vrednost. Pa ne samo vrednost njene znamenite novosti, in njene umetne naprave, ampak tudi radi njene praktične kombinacije, katere še niste videli v nobeni drugi uri. Vi imate v tej uri sledeče: 1.) Krasno veliko stensko uro. 2.) Čudovito muzikalično kombinacijo. 3.) Muzikalično budilko. 4.) Mantel uro, ki je dobila prvo nagrado na svetovni razstavi. Igra vse muzikalične komade, ki jih dobite v muzikaličnih zbirkah. In navadna škaflija iz lesa, v kateri bi bila ura in muzikalična kombinacija, ampak je iz najboljšega poliranega lesa z uro v njej in s priklopljenim muzikaličnem-budilnem urnim strojem, ter odzunaj krasno ingrajirani okrasek, ki ne navadno lepo krasi uro že na pogled. Na pročelju ima krasne steklene vratce skozi katere lahko vidite urni ustroj. Je 20 palcev visoka in 11 palcev široka in ima zelo močno pero in drži natančni čas.

FREE Mi damo absolutno zastoj z vsako tako uro šest najboljših izbranih muzikaličnih komadov, ki jih imamo. Kot budilko, ako jo hočete nastaviti, da bi vas v jutro zbudila, jo samo nastavite na čas, v katerem se želite zbuditi in prihodnje jutro bo vas zbudil njen krasni melodičen glas.

Naša posebna cena za kratek čas je samo: \$12.95

Ta ura bo v večno veselje in pravi okras vaši hiši. Vsakdo bo občudoval njeno umetno zunanost in krasno godbo. Preganjala bo Vam žalostne spomine in vas razveseljevala ob praznikih. Bodite prvi v vaši naselbini, ki boste imeli to uro. Pokažite, da znate soditi vrednost, ker ta ura je vredna najmanj \$25.00 in je sedaj ponudena za to posebno nizko ceno samo za kratek čas, da s tem predstavimo njeno vrednost pred občinstvo. Ta ura je napravljena v Evropi in mi smo, edina firma v tej deželi od katere si jo lahko kupite.

DESET DNI NA PROSTO POIZKUŠNJO — NEPOŠILJAJTE DENARJA!

Na svoje ime in naslov na spodnji kupon pripišite zraven \$1.00 za poštno in pošiljatske stroške in mi vam bomo poslali to čudovito stensko muzikalično uro na deset-dnevno poizkušnjo popolnoma brezplačno. Mi vam damo 6 jeklenih plošč popolnoma zastoj. Plačali boste ob sprejemu \$12.95 in nič več. Igrajte in poizkušajte jo deset dni in ako ne boste popolnoma zadovoljni z njo, vrnite jo nazaj v dobrem stanju po "parcel post insured" in mi vam bomo povrnil denar.

NE ODLAŠAJTE! POŠLJITE NAM TA KUPON ŠE DANES.

GRAND NOVELTY CO., 1348 W. AUGUSTA ST., DEP. 3547 CHICAGO, ILL.
Priloženo boste našli \$1.00. Prosim pošljite čudovito stensko muzikalično uro. Jaz bom plačal o sprejemu \$12.95 in nič več. Pod pogojem da prejmem 6 muzikaličnih komadov absolutno zastoj. Jaz bom imel uro deset dni na poizkušnjo brezplačno. Ako ne bom z uro popolnoma zadovoljen, jo bom vrnil nazaj v teku desetih dni po "parcel post insured" in vi mi boste povrnil nazaj denar.

Ime:

Naslov:

Mesto:

Država:

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Neki protestantski prusak je prišel enkrat iz gole radovednosti na slavno bavarsko božjo pot v Alt "Oetting. Dal si je razkazati cerkveno zakladnico zaobljubljenih predmetov. Med raznimi podobami je videl tudi zlato miš.

"Kaj pa naj to pomeni?" vpraša razkazovavca.

"To je hvaležen spomin ljudi, ker so bili rešeni miši, ki so jim eno leto hotele vse poljske pridelke uničiti!"

"Verjamete li v, da Bog, ali kakor vi pravite, Marija, uslišuje tudi take prošnje?"

Bavarec, ki ima že po naravi prusaka bolj v želodcu, kot v srcu, malo pomisli in pravi: "Skoraj bi dvomil. Kajti, če bi Bog ali Marija usliševala take prošnje, bi v tej zakladnici že zdavnaj visel en prusak iz čistega zlata."

Dva šolarja sta tretjega pošteno lasala. Mimoidoči gospod ga je komaj rešil.

"Kaj je vama vendar naredil, ča ga tako neusmiljeno pestita?"

"Nalogo je slabo pisal."

"A kaj vaju to briga, to je njegova stvar."

"Je že res, ali midva sva od nje-ga prepisala."

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Naročnikom v vseh naselbinah v državah Illinois, Kansas, Colorado, Wyoming in Montana naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. LEO MLADICH

kateri je pooblaščen pobirati naročnino za "Ave Maria," "Edinost" in "Glasnik Presvetega Srca Jezusovega," kakor tudi za oglase, tiskovine in sploh vse kar je v zvezi z našimi listi in našo tiskarno. Vse naše dobrotnike in naše naročnike in marljive zastopnike prosimo, da mu gredo pri razširjevanju katoliškega tiska na roko in mu pomagajo, da se bo zanesel v vsako slovensko hišo katoliški list.

Vsem, ki mu bodo pomagali pri razširjevanju katoliškega tiska, smo že v naprej prisrčno hvaležni.

Upravištvu in Uredništvu "Edinosti," "Ave Maria" in "Glasnika

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prevzamem barvanje hiš zunaj in notraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, najnižje cene.
Pisiki obrnite se vaseci na svojega rojaka!

SLOV. KAT.

PEVSKO

DRUŠTVO

"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevovodja in podpredsednik: Matej Holmar, 6211 Glass ave. — Tajnik: Ig. Zupancič, 6708 Edna avenue. — Blagajnik: Frank Matjasič 6526 Schaifer ave. — Kolektor Ant. Smolič, 6411 Varian ave.
Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.
Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

DRUŠTVO SV. VIDA ŠT. 25., K. S. K. J. V CLEVELANDU, OHIO.

V društvo se sprejemajo člani od 16. do 50. leta starosti. Vi se lahko zavarujete za \$250, \$500 in \$1000 smrtnine. Društvo plačuje \$7 na teden bolniške podpore. V mladinski oddelki se sprejemajo otroci od 1.—16. leta starosti. Dr. zboruje vsako 1 nedeljo v mescu v Knau-sovi dvorani. Asesment se plačuje samo na seji, od 10 ure popoldne do 4. ure popoldne. Vsa nadaljna pojasnila dobite lahko vsaki čas pri društvenih uradnikih.

Predsednik John Widervol, 1153 East 61st Street.
Podpredsednik Joseph Žulič.
Tajnik Ant. Fortuna, 1176 E. 61st St.
Blagajnik John Melle.
Zastopnik Joseph Rus, 6519 Bonna ave.
Nadzorniki John Žulič, Anton Strniša in Joseph Ponikvar. — Zastavonoša Ant. Drečnik. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar.